

14. august 2014

Generel udtalelse om tilbageholdelse af medarbejderes pas

Mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd (MKI) modtog den 22. oktober 2013 en klage om overtrædelse af mennesker- og arbejdstagerrettigheder som beskrevet i OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder (OECD's retningslinjer). Klagen vedrørte en arbejdsgivers tilbageholdelse af medarbejderes pas, men i den konkrete sag blev det ikke dokumenteret, at virksomheden havde tilbageholdt ansattes pas. Derfor udtalte MKI ikke kritik.

MKI ønsker imidlertid at understrege, at det er en grov overtrædelse af OECD's retningslinjer at inddrage medarbejderes pas.

OECD's retningslinjernes kapitel om menneskerettigheder bygger blandt andet på FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder. Heraf fremgår det af artikel 8, at *"ingen må beordres til at udføre tvangs- eller andet pligtarbejde"*, samt af artikel 12, at *"enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, skal inden for dette have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted"*.

MKI bemærker, at tilbageholdelse af medarbejderes identifikationspapirer såsom pas kan medføre, at disse personer ikke har mulighed for at forlade arbejdspladsen, hvis de ikke længere ønsker at arbejde for en virksomhed, og arbejdsgiveren eventuelt nægter at give dem deres pas tilbage. I yderste konsekvens kan de tilbageholdes mod deres vilje og dermed under forhold, som kan sidestilles med slavelignende forhold, jf. FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, artikel 8.

Ydermere kan tilbageholdelse af identifikationspapirer betyde, at en person ikke har mulighed for at bevæge sig frit indenfor et lands grænser, eller har mulighed for at forlade landet, hvis personen ønsker dette, jf. FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, artikel 12.

MKI anerkender, at en arbejdsgiver kan have behov for at sikre kendskabet til ansattes identitet, herunder hvis virksomheden udbetaler lønforskud, men det er uberettiget at tilbageholde medarbejderes identifikationspapirer.

Mæglings- og klageinstitutionen
for ansvarlig virksomhedsadfærd
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf +45 35 29 10 00
Fax +45 35 29 10 01
CVR-nr. 48 46 41 14
post@virksomhedsadfaerd.dk
www.virksomhedsadfaerd.dk

MKI anbefaler, at virksomheder eksempelvis beder de ansatte om at medbringe en kopi af deres pas eller at arbejdsgiveren efter aftale tager en kopi af de ansattes pas eller tilsvarende.

Se MKI's endelige udtalelse for en komplet beskrivelse af sagsforløbet (http://virksomhedsadfaerd.dk/viderebehandlede_sager).

Mere information om mæglings- og klageinstitutionen se www.virksomhedsadfaerd.dk